

Uskonto

Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi uskonnossa vuosiluokilla 3–6

Uskonnon opetuksessa oppimisen arviointi on ohjaavaa ja kannustavaa. Palautteella pyritään rohkaisemaan oppilasta perehtymään ja tutkimaan uskontojen keskeisiä lähteitä ja piirteitä sekä tekemään asioista omia tulkintoja. Arvioinnissa otetaan huomioon monimuotoiset kirjallisen ja suullisen tuottamisen tavat sekä muun tekemisen ja ilmaisumuotojen kautta osoitettu osaaminen. Tärkeää on niiden kautta osoitettu taito ilmaista itseään ja ajatuksiaan. Yksityiskohtaisen muistamisen sijaan arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota tiedon soveltamiseen sekä ajattelun kehittymiseen.

Uskonnon sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain 3–6 kohdennettuihin tavoitteisiin. Lukuvuosiarviointi 6. luokalla perustuu paikallisessa opetussuunnitelmassa kyseiselle vuosiluokalle kohdennettuihin oppiaineen opetuksen tavoitteisiin.

Määritellään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää uskonnon valtakunnallisia arviointikriteereitä. Oppilas on saavuttanut uskonnon tavoitteet arvosanan 5, 7, 8 tai 9 mukaisesti, kun oppilaan osaaminen vastaa pääosin kyseisen arvosanan kriteereissä kuvattua osaamisen tasoa. Arvosanojen 4, 6 ja 10 mukaisen osaamisen kokonaisarviointi muodostetaan uskonnon tavoitteiden pohjalta ja suhteessa edellä mainittuihin lukuvuosiarvioinnin kriteereihin. Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta. Työskentelyn arviointi sisältyy uskonnon lukuvuosiarviointiin ja siitä muodostettavaan arvosanaan. Kriteerikuvauksissa alempien arvosanojen osaamisen kuvaukset sisältyvät ylemmän arvosanan kuvauksiin.

Opetuksen tavoitteet	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
T1 ohjata oppilasta perehtymään opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä keskeisiin oppeihin	S1	Oppilas perehtyy opiskeltavan uskonnon pyhiin kirjoihin ja kertomuksiin sekä sen keskeisiin oppeihin.	Uskontoa koskevan tiedon hallitseminen, uskonnon monilukutaito	Oppilas osaa nimetä opiskeltavan uskonnon pyhän kirjan tai keskeisen lähteen ja tunnistaa jonkin käsitellyistä kertomuksista tai opeista.	Oppilas osaa kertoa opiskeltavasta uskonnosta jonkin keskeisen opin ja kertomuksen. Oppilas osaa kertoa ohjatusti jotain kertomuksen merkityksistä tai tavoista tulkita sitä.	Oppilas osaa kertoa opiskeltavan uskonnon pyhistä kirjoista sekä kuvailla kertomusten merkityksiä tai tapoja tulkita niitä.	Oppilas osaa pohtia kertomusten sisältöjä ja tulkintaa. Oppilas osaa kuvailla keskeisimpien oppien merkityksiä opiskeltavan uskonnon kannalta.
T2 ohjata oppilas tutustumaan	S1	Oppilas tutustuu opiskeltavan	Uskontoa koskevan tiedon	Oppilas tunnistaa opiskeltavaan	Oppilas osaa nimetä	Oppilas osaa kertoa opiskeltavan	Oppilas osaa kertoa opiskeltavan

Opetuksen tavoitteet	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
opiskeltavan uskonnon rituaaleihin ja tapoihin ja pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin		uskonnon rituaaleihin ja tapoihin sekä pyhiin paikkoihin ja rakennuksiin.	hallitseminen, uskonnon monilukutaito	uskontoon liittyvän rituaalin tai tavan sekä pyhän paikan tai rakennuksen.	opiskeltavasta uskonnon rituaaleista tai tapoja sekä pyhän paikan tai rakennuksen.	uskonnon keskeisistä rituaaleista ja tavoista sekä kuvailla uskonnon pyhiä paikkoja tai rakennuksia.	uskonnon keskeisten rituaalien ja tapojen sekä pyhien paikkojen ja rakennusten merkityksellisyydestä.
T3 auttaa oppilasta tunnistamaan uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta	S1, S2	Oppilas tunnistaa uskonnollisen kielen erityispiirteitä ja vertauskuvallisuutta.	Uskonnon kielen ja symbolien analysointi	Oppilas tunnistaa annetuista esimerkeistä uskonnollisen symbolin, vertauskuvan, kielikuvan tai väitteen.	Oppilas osaa antaa esimerkin uskonnollisesta kielestä.	Oppilas osaa antaa esimerkkejä uskonnollisesta kielestä ja sen vertauskuvallisuudesta.	Oppilas osaa kertoa uskonnollisen kielen erityispiirteistä ja vertauskuvallisuudesta.
T4 ohjata oppilas etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä	S1, S2, S3	Oppilas harjaantuu etsimään, arvioimaan ja käyttämään uskontoa koskevaa tietoa erilaisista lähteistä.	Oppimaan oppimisen taidot uskonnon opiskelussa	Oppilas osaa ohjautusti etsiä uskontoa koskevaa tietoa annetuista lähteistä.	Oppilas osaa etsiä uskontoa koskevaa tietoa useasta lähteestä.	Oppilas osaa käyttää hakemaansa tietoa ja tunnistaa, että tietolähteiden luotettavuudessa on eroja.	Oppilas osaa etsiä ja vertailla uskontoa koskevaa tietoa eri lähteistä sekä tehdä havaintoja lähteiden luotettavuudesta.
T5 opastaa oppilasta perehtymään Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin juuriin ja nykytilaan	S1, S2	Oppilas perehtyy Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin juuriin ja nykytilaan.	Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas tunnistaa annetuista esimerkeistä Suomen ja Euroopan uskonnollisiin ja katsomuksellisiin juuriin tai nykytilaan liittyviä piirteitä.	Oppilas osaa kertoa esimerkkejä Suomen ja Euroopan uskonnollisista ja katsomuksellisista juurista tai nykytilasta.	Oppilas tunnistaa uskontojen ja katsomusten vaikutuksia kulttuurissa ja yhteiskunnassa Suomessa ja Euroopassa.	Oppilas osaa kertoa esimerkkejä uskontojen ja katsomusten vaikutuksesta kulttuuriin ja yhteiskuntaan Suomessa ja Euroopassa.
T6 ohjata oppilas tutustumaan juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin ja	S2, S3	Oppilas tutustuu juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin sekä niiden	Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas tunnistaa annetuista esimerkeistä	Oppilas osaa kertoa juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin pääpiirteistä.	Oppilas osaa vertailla juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin pääpiirteitä.	Oppilas osaa kertoa juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin vaikutuksesta

Opetuksen tavoitteet	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
niiden vaikutukseen ja historiaan Euroopassa		vaikutukseen ja historiaan Euroopassa.		juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin pääpiirteitä.			tai historiasta Euroopassa.
T7 kannustaa oppilasta kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa	S1, S2, S3	Oppilas ymmärtää, mitä tarkoitetaan pyhän käsitteellä sekä pyrkii kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää. Hän tietää, miten toimitaan erilaisissa uskonnollisissa tilanteissa ja paikoissa sekä pyrkii käyttäytymään niissä asianmukaisesti ja kunnioittavasti.	Uskonnon monilukutaito	Oppilas tunnistaa tai osaa nimetä jonkin pyhänä pidetyn asian tai siihen liittyvän tavan. <i>Käyttäytymiseen liittyvää tavoitteen osaa ei arvioida.</i>	Oppilas osaa nimetä erilaisia pyhinä pidettyjä asioita ja kuvailla, millaisia tapoja niihin liittyy. <i>Käyttäytymiseen liittyvää tavoitteen osaa ei arvioida.</i>	Oppilas ymmärtää, mitä tarkoitetaan toisen pyhän kunnioittamisella. Oppilas osaa antaa esimerkkejä uskonnollisiin tilanteisiin ja paikkoihin sekä muihin pyhiin asioihin liittyvästä tapakulttuurista. <i>Käyttäytymiseen liittyvää tavoitteen osaa ei arvioida.</i>	Oppilas osaa kertoa, miten pyhyys voi ilmetä eri tavoin uskonnoissa. <i>Käyttäytymiseen liittyvää tavoitteen osaa ei arvioida.</i>
T8 ohjata oppilas perehtymään opiskeltavan uskonnon eettisiin opetuksiin sekä eri uskontoja yhdistäviin eettisiin periaatteisiin	S1, S2, S3	Oppilas perehtyy opiskeltavan uskonnon eettisiin opetuksiin sekä eri uskontoja yhdistäviin eettisiin periaatteisiin.	Etiikkaa koskeva tieto	Oppilas tunnistaa tai osaa nimetä yksittäisen esimerkin opiskeltavan uskonnon eettisistä opetuksista.	Oppilas osaa antaa esimerkkejä opiskeltavan uskonnon eettisistä opetuksista tai uskontoja yhdistävistä eettisistä periaatteista.	Oppilas osaa kuvailla opiskeltavan uskonnon keskeisiä eettisiä opetuksia ja kertoa jostakin uskontoja yhdistävästä eettisestä periaatteesta sekä antaa esimerkkejä niiden soveltamisesta arjen tilanteisiin.	Oppilas osaa pohtia uskontojen erilaisien eettisten periaatteiden soveltamista arjessa.
T9 ohjata oppilasta ymmärtämään	S2, S3	Oppilas ymmärtää ihmisoikeuksiin ja	Ihmisoikeusetiikka	Oppilas tunnistaa annetuista	Oppilas osaa kertoa esimerkkejä lapsen	Oppilas osaa kertoa lapsen oikeuksien ja	Oppilas osaa pohtia lapsen oikeuksiin ja

Opetuksen tavoitteet	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
ihmisoikeuksiin ja erityisesti YK:n Lap- sen oikeuksien sopi- mukseen sisältyviä arvoja yksilön ja yh- teisön näkökul- masta		erityisesti YK:n Lap- sen oikeuksien so- pimukseen sisälty- viä arvoja yksilön ja yhteisön näkökul- masta.		esimerkeistä ihmis- oikeuksia tai Lap- sen oikeuksien so- pimuksista nouse- via lapsen oikeuk- sia.	oikeuksista tai muista ihmisoi- keuksista.	muiden ihmisoi- keuksien vaikutuk- sesta omaan elä- mänpiiriinsä.	muihin ihmisoi- keuksiin liittyviä ky- symyksiä yksilön ja yhteisön näkökul- masta.
T10 ohjata oppi- lasta arvioimaan te- kemiään valintoja ja pohtimaan toimin- nan taustalla vai- kuttavia arvoja eet- tisten periaatteiden ja kestävän tulevai- suuden näkökul- masta	S2, S3	Oppilas harjaantuu arvioimaan tekemi- ään valintoja ja pohtimaan toimin- nan taustalla vai- kuttavia arvoja eet- tisten periaatteiden ja kestävän tulevai- suuden näkökul- masta.	Eettinen pohdinta	Oppilas tunnistaa annetuista esimer- keistä joitain toi- minnan taustalla vaikuttavia arvoja tai eettisiä valintati- lanteita.	Oppilas tunnistaa eettisiä periaat- teita. Oppilas osaa kertoa esimerkkejä eetti- sistä valintatilan- teista ja antaa nii- hin ratkaisuvaihto- ehtoja.	Oppilas osaa kertoa opiskeltavan uskon- non ja uskontojen yhteisistä eettisistä periaatteista ja an- taa esimerkkejä ni- iden soveltamisesta. Oppilas osaa kertoa arjen esimerkkejä kestävän tulevai- suuden rakentami- sesta.	Oppilas osaa pohtia omia valintojaan ja eettisiä valintatilan- teita arvojen, eri- laisten eettisten pe- riaatteiden ja kestä- vän tulevaisuuden näkökulmista.
T11 luoda oppilaalle mahdollisuuksia keskustella eetti- sistä kysymyksistä, ilmaista rakenta- vasti ajatuksiaan ja tunteitaan sekä har- joitella perustele- maan omia näke- myksiään	S1, S2, S3	Oppilas harjoittelee keskustelemaan eettisistä kysymyk- sistä sekä kehittää ajattelu- ja dialogi- taitojaan.	Ajattelun ja vuoro- vaikutuksen taidot	Oppilas osaa kuun- nella muita ja il- maista jollain ta- voin ajatuksiaan.	Oppilas ottaa osaa yhteiseen keskuste- luun ja ilmaisee it- seään rakentavasti.	Oppilas huomioi muut keskusteluun osallistujat ja osaa perustella omia nä- kemyksiään.	Oppilas osaa kes- kustella vastavuo- roisesti sekä pohtia ja rakentaa omia näkemyksiään vuo- rovaikutuksessa muiden kanssa.
T12 auttaa ja tukea oppilasta	S3	Oppilas saa val- miuksia muodostaa		<i>Ei käytetä arvosa- nan</i>			

Opetuksen tavoitteet	Sisältöalueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohteet	Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Osaamisen kuvaus arvosanalle 9
muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään		ja vahvistaa myönteistä maailmankatsomustaan, itsetuntoaan ja luottamusta elämäänsä.		<i>muodostamisen perustana. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.</i>			